

8 ၁၄၂၀၁၆ ဇန

გაგზავნით.			გაუგზავნ.		
მრთის წლისა	— 6	გ. კპ.	5 მან.	კპ.	
ნახევარის წლისა	— 3	" "	2 "	50	
სამის თვეისა	— 1	" 75	1 "	50	
მრთის თვეისა	— "	" 60	" "	50	
ცალკე ნომრისა	— "	" 12	" "	10	

8 ၁၆၀၆၁၄၅၂၊ “ရုန်းဘဏ်”

ამჟღავნა, მიიღება სხვა-და-სხვა ენებზე. ზასი
განტალებისა ჩეცულებრივის ასოებით, სტრიქონ
ზე 4 კაპ. და ასო-მთავრულებით — ასოზე $\frac{1}{4}$ კაპ-

საპოლიტიკო და სალიტერატურო განვითარების მისამართი
ზელიზალი გენერალი

၂၀၅၁၁၄၆၈၀

საქართველო: სასოფლო ბანკები
მახვილი, ნ. სამარტინია — წვრილი აშები —
„ღროვების“ ქორრესპონდენცია: შეთანხმული
— ხონიდამ — მუზურგეთიდამ — რეს ს ე თ ი: წვრილი
აშები — უცხო ქვეყნები გ ბ ი: საფრანგეთი —
იტალია — ბერძნენა — ავ ართალი: ბაზინის
პროცესი — სიანგოს ჩილეობიბი.

საქართველო

თფილისი, 18 ოქტომბერს 1873

„დროებას“ ბევრჯელ გამოუხატვია შე-
წუხებული და თითქმის უიმედო მდგომარე-
ობა კახელი გლეხეაცობისა, რომელსაც უ-
ფულობა და ვალები უკანასკნელ ღონის-
ძიებას კლებენ და უმძიმეს ტყირთათ აწევენ.
ბევრჯერ გამოთქმულა ჩეენს გაზეთში აზ-
რი, რომ ამ გასაჭირს, რომელიც მარტო ძა-
ხეთს კი არა, მთელ საქართველოს სიცოც-
ხლეს უჭირვებს, ჩეენი ხალხი ასცილდება
ზოგიერთი საზოგადო ცელილებაებით და—
ცოტაოდნათ მაინც—სახალხო, სასოფლო
ბანკების დარსებით და გამრავლებით. მა-
სასოფლო ბანკები, ვამბობდით ჩეენ, იმ გა-

საჭიროდამ მაინც დაიხსნიან ჩეენს ხალხ
რომ გარდასახადის შეკრების დროს და სხვ
წერილმანი საჭიროების წინ ის ურიის გაღ
ში აღარ ჩავარდება და თითქმის მთელს თა
ვის შემოსავალს ორიოდე თუმნის სარგებელ
ში მაინც არ გასცემს.

მსვე აზრი აერცელა გ. შერეთლის „სასოფლო გაზეთმა,“ და დღეს ჩვენ შეგვიძლია სრული ბედნიერებით ვთქვათ, რომ უნამყოფებ არ ჩაუვლია ჩვენი მწერლობის სიტყვას და მაგალითს. ზარდა ამისა, რომ თფილისში უბრალო მოხელეებმა მოინდობეს თავისითვის პაწაწა ხელის-გამწყობი ბანკის გამართვა, და ერთგულათ შეუდგენ ასაქმის ასრულებაში მოყვანას, თელავის მაზრაშაც გლეხ-კაცობას მოუნდომებია ამ გვარივე სასოფლო ბანკების დაარსება. სამსოფლის საზოგადოებას მახეთში: ძონდალის ჭინწნდოლის და შისისხევისას, გარდაუწყვეტილია საამხანაგო ბანკების დაარსება, და „სასოფლო გაზეთის“ რედაქციის შემწეობით კიდეც შეუდგენია ამ ბანკების წესდება, რომელიც გუშინ თფილისელ გუბერნატორს მიართება ამ სოფლებისგან გამოვალზანილმა გლეხებმა. უკველი საქმეა, რომ ეს წესდება მა მალე დამტკიცდება და ასრულებაშიც მოიყვანება; მაშასადამე ჩვენი ხალხი ამ-

გვარი ბანკების სარგებლობის მაგალითი
მალე თავის საკუთარი თვალითაც ნახავს.
„დროების“ და „სასოფლო გაზეთის“ რეპრენდენტების გამზღვებული აქცით ამ გვარი წესდებები, ისე რომ სხვა სოფლების საზოგადოების მიერთ არ არის.

ցանցայթը ուղարկեցն մեր առա ձասկու ցը ետ և մատ մոլցի օստացուն լա ձասմերէ ցը ծլատ წարգցեն օստացուն. Ամստանց այց „Շու յեծիս“ հրցայիւս ամիշացը սամացալուտ վո նշին, հռմելնու պայցը սասուցլու ծան յնճա չէյնճա անցահունին, Մյուսայլուն օ ցասայլուն հասաբրատ, Վյզրեցի օստացուն մուսալց լատ դա և եւ. և եւ. Ամ Վոցնյեծին Մյուշը նուտ դա ոմ տեխուլցը օս ցադայուտեցուտ; Հռ թելնու պա ամ սացանչյ հիցեն ցամուցըմացի օ օցքջածուցյ դա գանիշէցը ինան, սասուցլու ծանյեծին սայմուն წայցանա դա անցահունին ցա պամա պայցը Վյրա-կուտեցուն մուռճյ Յոհ Մյուժլցին, ուս հռմ սասուցլու ծանյեծին ց մարտցանի հիցեն սուցլուցը ահացյերի լա հյուլցին դա և սոնցը ալար գաեցգնատ, ո կո ուցուն սուցլուցը ծանյուն լա ահար ցա մոնճումեցին դա տացունտնի ամուն Մյեսակը ցարձաբայցա ուլցին մոլցին.

სისულეობით: ეს ისეთი საჭიროებაა ჩვენ
ზალხისთვის, რომელზედაც დამოკიდებული
თუ მთელი ქალანდელი სიძნელე არა, ძლი

ერ ბევრი წერილმანი გაჭირვება და უსია-
მოვნობა. ამ ბანკების შემწეობით ჩეცნი
ხალხი ცოტაოდნათ მაინც განთავისუფლდე-
ბა მისი გამღარიბებელი და დამამხობელი
მოვალეებისგან, და სხვა რომ არაფერი
იყოს ესეც ბევრია. მაშ ვისარგებლოთ ამ
ადვილი საშუალებით, მით უფრო, რომ ყვე-
ლაფერი, რაც მის შემოღებას სჭირდება, ჩეცნს
სოფლელებს დღის ხელში იძლიათ.

ჩევნებულ ყმაწევილებს ნამდევილი სურეი-
ლი რომ ჰქონდესთ ხალხისთვის სარგებლო-
ბის მოტანისა და დახმარების მიცემისა, ამის-
თანა საქოში ბევრი ღალადი და ქადაგება
ჩევნ როდი დაგვჭირდებოდა. ყმაწევილები
აიღებდენ ხელში ამნაირი ბანკის წესდებას
და წაუკითხავდენ სოფლელებს, აუხსნიდენ
მის სიადვილეს და სარგებლობას, აწავლი-
დენ დასაწყისში საქმის წაყვანას და გაუმარ-
თავდენ მთელ საქმეს. მაგრამ ამავეს ჩევნში
არავინ ჰყიდებს ხელს. ან კი, მართალიც რომ
ვთქათ, როგორ უნდა მოჰყიდონ ხელი:
ხუმრობა ხომ არაა ბარათის მიწერა რედაქ-
ციაში, წესდების პირის მისაღებლათ, და მისი
გარდაცემა თავის საკუთარი სოფლის მცხოვ-
რებლებისთვის? მს თავის-სამტკრეფი შრომაა.
ბევრათ უფრო ადვილია უგზო-უკვლო ქუ-
ჩა-ქუჩა თრევა და სტუმრათ სიარული, სა-

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ

ପାତ୍ରବିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀମତୀ କଣ୍ଠବିଜୟ

II

*) Ֆրեյնախ ռահ: մշտո անց Մրցու-
անո-յալա յո (Stadt-Kreuznach) և սալո
բն Մրցուանի հաճախական (Bad-Kreuznach).

ჩრდილოეთით.— რაღაც ჩემდა საუბედუროთ
ერთხელ ნასაღილეეს გამოველი „სამკურ-
ნალოს სახლის“ ბალკონზე, რომ მუზიკა
მომენტინა და წარმოიდგინ, რომ არამც თუ
იქ მსხდომიარე მითომუ წყლების სტუმრე-
ბმა ცხვირი ამიწიეს და ტუჩები დაპრანჭეს,
არამედ ლაქიამაც როდესაც ყავა ესთხოვე
ერთი ისეთი ამცულა თვალი თავიდამ-ფე-
ხებამდი, თითქოს უნდა ეთქვა: აქ ეინ მოთ-
რეულხარ ეგ გლახაკიო? შენა ადგილი ხი-
დის ყურში არისო!— ცოდვა-მაღლით დავ-
ლივ ყავა და მას აქეთ იმ სამკურნალო
სახლის წინ ფეხი არ დამიდგამს. მუზიკას
ეხლაც რომელიმე მოშორებული ჩიქვიდამ
ეისმენ ხოლმე.. „ უთუოთ ეს მესაუბრე-
ნიც წყლის სტუმრები უნდა ყოფილიყვნენ.
რასა დარჩეთ და ვარ და ვარ ვარ ვარ

რასაკვირელია რომ ჩემთვის ეს ამბავი
ძიელ საინტერესო იყო, რადგანც ჩემი საც-
ხოვერებელი ადგილი, ამ ოჩს ადგილს — ძრე-
იცნახ-აბანოსა და მიუნსტერსშუა უნდა
ამორჩეულიყო; მეც მთელი ეს მუსაიფი დი-
დის მოწიწებით და ყურადღებით მოეისმი-
ნე და ძრეიცნახ-ქალაქის შემდეგ ჯიბეს
რომ მიღუდოთ ხოთა აუარ საჭიროა

დავაიმედე: „არ ჩვევია გვარი მისი, არ
მჯდარა წყერი ხესა“ მეოქი ჩავძახე და ცო
ტა არ იყოს დაშოუმინდა; თან მომებს
„ჩვენისთანა კაცი უთუოთ მიუნსტერზე
უნდა დადგეს;—იქ უფრო წყნარი, მდა
ბალი და საექიმოთ მოსული საზოგ
დოება ღგა;“—მეც გადაესწყვიტე—წავად
მიუნსტერს და ჩემს ექიმს ვნახავ მეოქი, დ
თუმც მართლა იქ ისეა, იქ ვიცხოვრებ ა
ერთს თვეს თქო,—მაგრამ ხანდისხან, რად
გან ერთი პატივსაცემი სისუსტე მაქვს, რო
მელიც მუზიკის სიყვარულში მდგომარეობს
ამისთვის ამოვირჩევ ერთს ჩიქვს საღმე სამ
კურნალოს სახლთან ძრეიცნახ-აბანოში დ
ვიყლი მეოქი, მიტომ უფრო, რომ ის მი
უნსტერზე ნახევარი საათის ფეხით სასიარუ

ლო სიშორებე მექნებათქო .
ამ განზრახეით იმ დღესვე გადმოველ
მიუნსტერში; კარგათ რომ დავათვალიერ
ის და მისი სტუმრები, დაერწმუნდი, რომ ი
ყოველის მხრით დააქმაყოფილებდა — ამ ერთ
თვის განმავლობაში — ჩემს მოთხოვნილე
ბას. მქიმაც მითხრა აქ დადექიო, ერთ
პატარა ჭმიდა სასტუმროში, სადაც თითქმი
ყველა ჩემი ავათმყოფები თავმოყრილნ
არიან — დაამატა.

სი ნამდევლი სახელი—მკითხველო ქალაქი
არ ეთქმის. რომ ნახო იტყვი ეს პატარა სო-
ფელით ან უფრო უკეთ—რკინის გზის
სტანცია, მაგრამ მშენიერად გაშენებული
კარგს ადგილას, წმიდა ჰაერით და თან ყო-
ველის მხრით ბუნების სხვა და სხვა გვარო-
ვანი სიძილიდრით შეცულით.—იტყვი თითქ
ქმის ის განვებისათ იყოს ჩასმული მშენი-
ერ კლდეებს შუა, რომლებზედაც სხედან
ჭელის-ჭელად ომების მოსაგონებელი დან-
გრეული ციხეები.—სადღაც ამ დღეებში შემ-
ხვდა წაკითხეა, რომ როგორც პრეიცახ-
ში, ისე მიუნსტერში და მათ გარშემო, ერ-
თი კვალი მიწაც არ მოიძებნებათ, რომ
ზედ—თუ ძეელის და თუ ახალი ომების და-
ლი არ ასმდესო.... მაგრამ პრუსიელებმა
ხანდისხან—მეტადრე თუ ომებზეა ლაპარა-
კი— დაკვეხნა იყიან ხოლმე და მკითხველს
სოოროჩისთვის საკუთარო.

მთელი პრეიცნახი და მისი არემარე საკუ-
სეა მაღნის წყლებით, რომელთაც —გარდა
სამკურნალო მეცნიერების დახმარებისა —სხვა
ნაირი სარგებლობაც მოაქვთ კაცობრიობი-
სათვის, ან უკეთ — მეორე მეცნიერებისათ—
ვის —ზასტრონომიისათვის, თუ კი ამისთანა
მეცნიერება მართლა სადმე არსებობს. — ამ
წყლებიდამ, რაკი ეს ადგილები პრუსიის მშა-

დაც, გლეხებთან ლაპარაკის მაგიტ, უფრო
ადვილი და სასიამოენო საქმე აქვთ ამ ყმა-
წევილებს: ენის მიტან-მოტანა, ჭორიკანაო-
ბა, ბანქოს თამაში და ცეკვა.

არა, ამისთანა ახალგაზღლობის მიხედვით
ჩვენი სოფლები ამ საქმეს ნუ წაუყრუე-
ბენ. თავიანთ თავზე იქონიონ იმედი გლე-
ხებმა და თვითონვე საქმეს ხელი მოკვი-
დონ, როგორც გონიერათ მოიქცენ ჭინა-
დლის, ძონდოლის და შინისხვის მცხოვ-
რებლები. ზღეხებმა უნდა იცოდენ, რომ
ჩვენი ყმაშვილები იმნარიათვე უსარგებლოთ
ჩაკვდებიან უსაქმო ხეტიალში, როგორც
მათი მამები. ჩამკვდარან.

6. სკანდელი.

ଲୋପିଦାନ ପରାମର୍ଶ ଓ ଅଳ୍ପକାହିଁ ଗାତ୍ରପ୍ରେସ୍ ଓ
ବ୍ୟବ୍ୟାକଣିକ ପ୍ରକାରର ଏକାନ୍ତରୀଣ ପରାମର୍ଶ ପରିପ୍ରେସ୍
ଦେବା; ମେରାଙ୍କ ମ୍ୟୋଲ୍‌ଇଲ୍‌ପରିପ୍ରେସ୍ କୁ ରକାନିକା ଗଣ୍ଡା
ଜ୍ଞାନ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାମର୍ଶ, ମେରାଙ୍କ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ
ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ଓ ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଦ୍ୱାରା
ପରାମର୍ଶ ଦେବା.—ମରୀଯେ ମ୍ୟୋଲ୍‌ଇଲ୍‌ପରିପ୍ରେସ୍ ତାଙ୍କିଲୋ
ପାଠ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ, ଅଧିକାରୀଙ୍କ „ମାତ୍ରାକାରୀ“, ଓ
ମରୀଯେ ମରୀଯେ ସାହିତ୍ୟର ପରାମର୍ଶ ପରାମର୍ଶ ପରାମର୍ଶ

ამ საგანზე გრულათ მოლაპარაკება და
ორივე მსელელობის დაწერილებით გასინ-
ჯვა ჩენენ ძლიერ შორს წაგეყინს, მით
უფრო, რომ ორივე გზის სარგებლობა ან
ურგებლობა ნამდევილათ მარტომაშინ გამოჩნ-
დება, როცა ინჯინრები საფუძვლიანათ გამო-

იკვლევენ საქმეს. მხლა კი ჩეენ მარტო ის
უნდა ვთქათ, რომ ა ამ გამოკვლევის და,
ნიშნის დროს კინაღამ გამოტოვეს ძახეთი,
რადგანაც ამასწინეთ ვიღაც ინგლისელ
ინჯინერს ის აზრი გამოვთქვა, რომ ძახეთ-
ზე გზის გატარება ძნელი იქნება და ზე-
რათ დაჯდებაო.

წინამდობლის მეცალინეობით, იმ კოშისიმზ, რომელსაც ეს საქმე უნდა გაეხილა, ვარდა- წყვიტა, რომ ინჯინერებმა პახეთის მსვლელო-

როგორიცას ხელ ქვეით შესულან, დაუწყის
ყიათ მარილის წარმოება, რომლითაც
არამც თუ მარტო ძობლენცის მაზრა! *), არა
მედ უმეტესი ნაწილი ზერმანის სახელმწიფ-
ოისა, სარგებლობს. ამ წარმოებისათვის
აქა-იქ დაფანტულად არის გაშენებული რამ-
დენიმე უბრალო ქარხნები, სადაცა ჯერ
ერთს აღილას ამ მარილიან წყლებს სწმენ-
დენ და სწურენ, შემდეგ — მეორე შენობაში
მეტის-მეტი სიმხურვალით ასკელებენ იმ
გაშენდილ წყალს, ბოლოს აռ რთ ქლე-
ბენ, ესე იგი იმისთვის მყუდრო მხურვა-
ლე ალაგას აყენებენ ამ წყალს, რომ დაშ-
ტენა შეეძლოს და დაშტენილის ანუ დამ-
შრალის გამაგრება მოხერხდეს. ამ ნაირათ
გამოდის რამდენიმე ხნის შემდეგ მარი-
ლი. თავათ მმართებლობა შარშანს აქეთ ან
მარილის წარმოებაში არ ერთვა და არც ა-
რაფელი წილი აქეს შიგ, რადგან მას აქაუ-
რი რამდენიმე საზოგადოებისათვის მიუყიდნა-
კა მაღნის წყლები და მათი წარმოებაც.

ରୁକ୍ଷ, ରୂପଗାନ୍ଧୀ ଶ୍ରେଣୀର ଏହି ଗୀତରେ, ଯେ
ବ୍ୟଲ୍ଲଦି ଓ ଅଭିଲ୍ଲଦି କ୍ରୂଷ୍ଣଙ୍କୁ ମହାରତେ ଦେଖିବା
ଦିଲ୍ଲି ଗାନ୍ଧୀଙ୍କାରୀ ଶ୍ରେଣୀ, ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏଥି ମହାରତ
ଦେଖିବାରେ, ରୂପଦେବିଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଏଥି ବ୍ୟଲ୍ଲଦି
ଲ୍ଲଦିରେ, ମହାରତରେ ମହାରତ ସାରଗଦଳରେବେଳୀ, ଏହି

ბაც უნდა გასინჯონ და ნახონ, რომელი
გზა ემჯობინებათ. ჩეენ დიდი იმედი
გვაქვს, რომ რაკი საქმეს გასინჯეონ, რყი-
ნის გზა მახეთზე ვაიარს, რადგანაც ეს მსვ-
ლელობა მართლა უთვალავ სარგებლობას
და უპირატესობას წარმოგვიღენს.— თუ
ჰყავდეს კაცს შარშალი, აი ამისთანა საჭი-
როებებში, ამისთანა საქმეებზე უნდა ცდი-
ლობდეს, ამგვარ შემწეობას და პატრონო-
ბას უნდა აძლევდეს თავის საზოგადოებას,
როგორიც ამ შემთხვევაში ო. რევაზ პნლრო-
ნიკაშვილმა გამოიჩინა.

— Ըմալինեց հայոց կռարկը և ձանքը ու օդը
հրեծութա ծուրութամ, հոգ և ուժեց թարմութ-
ց ցեց ամ վալայի ծ ծցը հայու եցու առ թույ-
թան ու առ Մարտի առ առ առ առ առ առ առ
լա սոյ. Իմու Մյունի Լիցեու «մայիս» (№37)
հոգ ծուրանի հայու ուրու թարմութց առ առ
գառ: ուրութե Մյունի սոյ լա 233 մանցու գ-
գառ: Իմու Մյունի կո 236 ման. Աս ոյու միու մա-
թենի, հոգ հայու և սամթյեսահութ հայու ցըր-
գառ: Ուրութե լու ոյայու Մյունի առ առ առ առ

— უფ. ჩიმიშვილის და ავერიკიანის აპ-
ხანაგობას მოუხერხებია აქცურ საზამთრო თე-
ატრაში თორმეტი სომხური წარმოლგენის
დამზადება. პირველი წარმოლგენა კიდევ
იყო დღეისწილ ხელშეფას. სხვათა-შორის
ერთ წარმოლგენზე ითავმშებერ ბ. შერეთ
ლის „შიბრს“, სომხურათ გადათარგმნილს
იმედი გვაქვხ, რომ ასიოდე წლის შემდ

— „ბეჭანიანის“ გამოშცემლებს, იიგორ
ნერსესოვს და პრეს პალინდაძეს ამ დღე
ებში კიდევ ერთი ძველებური წიგნი დაუ
ბეჭდიათ: „ქალ-ვაჟანი.“ წიგნი თექვსმეტ
გვერდისაა და ლისს ერთი შაური. ზა
მომუშემლები აკანაბეჭდინ, რომ ისინი ბეჭდინ

— ხუთშავათს 25 ოქტომბერს თფილი
სის საზამთრო თეატრში სომხურ და ქარ-

თულ ენაზე წარმოადგენენ პარენიანცის
დრამის „შუშანიკი“. ამ დრამის პირველი
მოქმედება სომხურათ იქნება წარმოადგენი
ლი და მეორე და მესამე კი ქართულათ.

— „დროების“ რედაქცია ამზადებს თა-
ვისი მკითხველებისთვის უფასოთ დასარიგე-
ბლათ „დროების კალენდარს“, „რომელშიაც
სხვა და სხვა საჭირო ცნობებს გარდა, ის
ტორიული და სტატისტიკური მიმოხილვ
იქნება თანამედროვე კულტურებისა. მს წიგნ
მომავალი წლის დამდეგს გამოვა.

„დოკების“ პორჩევაოდენია

ମୁଦ୍ରାଳୀ, 16 ଅସ୍ତ୍ରିଆମଦ୍ଦିଗୁରୁ 1873

ქუთაისი, 16 ოქტომბერს 187

მრომა სასიამოენო ამბავმა ძალიან გა
ხარა სამეგრელო: ამბობენ ვითომზე ქალა
კი ახლა-სენაკი გადაპქონდესთ ტეხურის პი
რათ, ნისიჩში. თუ ეს მართალია, მართლ
რომ სასიამოენოა და თვითონ ქალაქის სა
კეთილ-დღეოთაც საჭიროა. მედია მოსამასა
ხურეებზედ ისე ხელს ვეღარ გამოიღებ
ცოვებ-ცხელება, როგორც დღემდი. ადგი
ლობრივი მაზრის ექიმი კი ამტკიცებ
თურმე, რომ განსხვავება იმ ადგილსა, რო
მელზედაც დღეს ახალ-სენაკია, და ნოსირ
შეა სიმრთელისთვის არაფერიაო, მაგრა
ეს ცხადი შეცდომაა, რადგანაც ახალ-სენა
კი დღეს წყალს მოკლებულია და ნოსირ
კი ზედ ტეხურის პირად იქნება. სხვა რო
არა იყოს რა, მარტო ეს ერთი საუკუნეველ
აძლევს ნოსირს უპირატესობას ახლანდელ
სენაკზედ. მართალია, ცოტა ზარალს კი ნა
ხვენ ისინი, ვისაც სახლები აუშენებიათ დ
მათ რიცხვში თვითონ ის ექიმიც, რომელ
საც გვარიანი ფასის სახლი აქვს გამოჭიმუ
ლი, მაგრამ საზოგადო კეთილისთვის კერძი
მსხვერპლი უურადლებაში მისაღები არ უნ
და იყოს.

ამ სენაკის მაზრისთვის სასიმოვნო ამბავი
მთელი სამეცნიეროსთვის ერთი უსიამ
ამბავიც მოედა: **მარტვილში** იყო გამართულ
დიდის ხნიდამ სასულიერო სასწავლებელ
მართალია, იქიდამ ვარსკელავთმრაცხელე
არ გამოდიოდენ, მაგრამ იმ სასწავლებელ
წყალობით, როგორც დღეს ვხედავთ, ბევრ
მოუწოდეთ საზრდო და იძულებულ აღა

არიან სხვა რაზე უკადრისულ ჟაჟუტებულ მენტოლა
ნონ. დღეს, რაღაც მროვილის სასწავ-
ლებელი დაიწვა, სულ თურმე აპირებენ სა-
მეგრელოში იმ სასწავლებელის მოშლას და
მუთაისში გადატანას. მს მოქმედება, არა
ვითარის გარეშე აზრით, არ ჩაითვლება
მოხერხებულათ, რადგან კარგებელზედ მაშინ
ვწებას მეტს მოიტანს. თი რა გვაჩათა: ვინც
მდიდარია და შეძლება აქვს, იმას შეუძლია
პირდაპირ და ან ამ შეკოლაში გათავების
შემდეგ წაიყვანოს შეილი მუთაისის სასწა-
ვლებელში. ამას კიდევ ასე ასრულებენ.
მაგრამ ვისაც შეძლება არა აქვს, მისთვის
სულ სხვა ანგარიშია. სამეგრელოში აქვე
თავის სახლში იაფათ დაუჯდება შეილის
შენახვა, და მუთაისში წამოუყვანის შეძლება
კი არ ექნება და სულ თავს დაანებებს მის
გამოზდას. შეუცდომლათ შევვიძლიან ვთქ-
ვათ, რომ იმ ას მამებიდამ, რომელიც დღეს
იქ შეკოლაში შეილის ზღის, ოთხმოცდა
თხუთმეტი სულ ხელს აიღებს შეილის გა-
მოზღაზედ დარა მოგებას ვიქნებით? არც ვნე-
ობისთვის იქნება უკეთესი: იქ მამას შეილი
ეყოლება თავის სახლში, ან ნათესავთან
ან მეგობარ-ნაცნობთან, და აქ კი დუქნებ-
ში, ან სლაბილდებული უნდა დააყენოს და
უკეთესი იქნება მათის ზნეობითს წრთვნი-
სათვის? ჩვენის აზრით ის შეკოლა უნდა
გაიმართოს ძელ სენაკში, საბაც ჰავაც
უკეთესია და როგორც შეუ გული უფრო
მოხერხებულია მეგრელებისათვის. ჩვენ კიდე-
ვაც შეტყობილი გვაქვს, რომ იმ შემთხვევ-
ებში სამეგრელოს საზოგადოებაც თანახმა
იქნება და მზა აღმოუჩინოს ამ კეთილ სა-
განს ბევრ გვარი შემწევ ობა.

ხონი, 30 სექტემბერს 1873

უწინ მე ჩვენს მაღნის წყლებზე ვაქიმობდი
მეთქი. რაო! განა საქართველოში მაღნის
წყლები გაქვთ? რატომ ერთი რომელიმესა-
მეცნიერო ან სპეციალურ სამკურნალოეურ
ნალშიდ არაფელი ყოფილა მაინც?... ვერ
რობდით ერთი ან ორი დღის განმამავლო-
მოვახერხე გერმანიულათ, თორემ ცოტად
მაკლდა რაღმე შევძახე: „ჰერი—ჰა“ თქო
გერმანიულ და ფრანგულ ენაზე კი არა —
ნეტავი რუსულ ენაზე მენახოს რამდე.“

၁၃ မြှုပ်နည်တေသန၊ စာရွက်ခွဲလျှော့လွှာ၊ အနေ အထူးဖြင့်
ကျင့်လေ့လာရန်၊ အနေအထူး အနေအထူး အနေအထူး အနေအထူး
မြှုပ်နည်တေသန၊ စာရွက်ခွဲလျှော့လွှာ၊ အနေအထူး အနေအထူး အနေအထူး
မြှုပ်နည်တေသန၊ စာရွက်ခွဲလျှော့လွှာ၊ အနေအထူး အနေအထူး အနေအထူး

მს ორიოდე სიტყვა იქმარე, მკითხველო
აქაურ მაღნის წყლებზედ და მათ ვითარე
ბაზედ თქმული.— „შემდეგ „წერილებში“
მათ თავი დავანებოთ და შეუდგეთ ამ წყლე
ბის სტუმრების გაცნობას.

卷之三

Ω₀—Ω_c

ვიანთი კოროლის მიქტორ-მანუილის და-
ხლოება გერმანიის და ასეტრიის იმპერია-
ტურებით. მკითხველმა იცის, რომ შემო-
რის საფრანგეთში გამცემის აღრი თუ გეიან
აუცილებლა კუდში გამოყენება, გამწრე-
ბული იმი საფრანგეთსა და იტალიას შეა-
რობის პასის თაობაზე. როცა შემორის და
ორლენელების შერიგებაში საფრანგეთში
შემორის გამცემის გაადვილა, იტალიელმა
დაპლომატებმა ზერმანის და ასეტრიის და-
უახლოები, იმ განზრახვით, რომ საფრან-
გეთს შემდეგში ხერიანი წინააღმდეგობა გა-
უწინ და ლაგამი აღონ, როცა შემორი
პასის გულისთვის თაქ გამოიდებოს. ამ და-
ხლოებამ მართლაც შეტის მეტა გააძე-
ლა საფრანგეთში მანაჩხელების საქმე და
იტალიაში პატრიოტებს გული გაუმარი.
ამ პასი მიზრზით ეხლა იტალიელი მინისტ-
რები დიდ ამბავში არიან და გმირჯვების
სიტყვებით აძინებენ იტალიის თეით შეა-
თველობას.

გერმანია

რომის პას ზერმანიის იმპერატორისთვის
წიგნი მიუწერით, თქვენს სახელმწიფოში
შეტისმეტათ ავიწრიობენ კათოლიკ შექლე-
სის მასტურებს და სამღვდელოებების, და
არ შემიძლია არ გაგარეთხილო და არ
გაგასხენო, რომ დემორი მისთან შეერწ-
როვებას როდი იწონ გენერალი. — ამ საგანმარტინო
მისთან იმპერატორს პასითვის პასუხით მა-
უწერია, რომ ჩემ სახელმწიფოში ჩემი ნება-
რთვით მიღება ის ღონისძიებები, როდელნიც
თქვენ შეერწოვებათ მიგანიათ, მაგ-
რად იმ ღონისძიებების მიღება საჭირო შე-
ინა, ამიტომ რომ სამღვდელოება უარ,
ჰყოფდა სახელმწიფო კანონების არულებას
და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

1850-ში ალექსიში მიერთა ნაპოლეონი
თანამოაზრე და ამანაგი პოლკონგი
ფლერი. ამ კაცის მინდობილი ჰქონდა
მთელი საფრანგეთის ჯარი და ეთელი აღ-
რით გერმანიელ ჯარს დამტორჩილა და მის
შინ იარალი დაპყრის. მთელი შინი ჯარი,
რომელთაც დორი სიხარუში პატივის მოყვა-
რები და კანონის დაუბრუნდა და პირ-
დაპირი ის აზრი გამოთქვა, რომ გაზენმა უ-
ლალატა საფრანგეთს და გაცა მეცი თავისი
არმოები, თავისი მთელი არმია, და შარმანიც
შემდეგ ხალხი მისთან იყენენ ამგვა-
რი ნაპოლეონისთვის „სანდ“ პირები; და
ბაზენიც მთ რიცხვში იმყოფებოდა, აგრე-
სო როგორც პარიზები, ფალი და სსკ. ამ პირებმა ხალხის დაუზოგელათ ამოშ-
ლერით და კანონის უსინიდისოთ დავიწყე-
ბით ნაპოლეონი ტახტზე გაიყვანეს და სა-
ფრანგეთი კი ათოლი პირალი სარგებლო-
ბის მეძებლების და ხალხის გამცარცველი
პირების ხელში ჩაგდეს...

რასკვირველია, არც ნაპოლეონმა დაი-
გიშა თავისი სელისგაბზუბი და ტახტზე
გამცანი იყიცრები. შეელის ღერილობა
და ჯილდოები არვო, ყველის ჯარის მმარ-
თველობა და მთავარ-მართველობა დაუნი-
შა. შირიმის იმის დროს გაზენიც ერთ
ბრიგადას უფროსათ დაუნიშნეს, და მაშინ
დელი მისი უფროსი, უნიჭო პანრობი,
რასკვირველია, დიდ მიშენელობას აძლევ-
და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და დაუნდობებულ კაცი, რომელიც არ-
ავერ ზოგადი, არაფინის წინ შეჩერდება, მ-
ღადან და თავისი პირალი თავმოყარეობა და
სიხარუში დავმაციფროლოს. იმას სწავლებინ,
რომ მექსიკში იმპერატორია თუ უნდობა გა-
მოყებადინა თავისი თავით, და ამ შეწა-
ვებას გერმანიის ძალი საფრანგელი და და-
მოყებადინა თავისი თავით, და ამ შეწა-
ვებას სელში შემფურზე მცოდნელი უფ-
რეს უფრესი და დაგვირა თავისი თავით, და ამ შეწა-
ვებას გერმანიის ძალი საფრანგელიც ჰქონდა.
სწავლით, ბაზენი თავისი უმეტად ჩა-
ტვების. იმაზე მარტო იმას ამბობენ, რომ
პატივში შეეიდა, და ეს იყო იმის მიზრზი;
რომ მექსიკში საფრანგეთის ჯარის გაფავ-
ნის ღრას, ნაპოლეონმა იმას ჯერ მთელი
ციფრია ჩაბარა და ბოლოს მთელი ჯარის
შთავარ-შარიან და მისცა მისცა (1862).

მექსიკში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა
და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძანე-
ბით, მაგალითად, ხერეტიც მექსიკულ მტყვე-
ბებს, თუმც დატრევევებული მტყველის სიცოც-
ხლებს შეუხებელი უნდა იყოს გამრჯვეუ-
ლის მხრივ მეტად მოხერხების და ანგარიშია-
ნა და ბაზენის მოხერხებულ და ანგარიშია-
ნა და საზოგადოების უფლებებს არლევდო. ამას
ზერმანიის იმპერატორი იმასც უშატებს,
რომ ჩემი სარწუალების ძლით დეტისა
და კაცის შეს ცეს მარტის შეტი მაშა-
ლი არავინა ნაცნობი.

ზექსიკაში გაზენმა უმოწალოთ ულიტა

და სერიტა მექსიკის რესპუბლიკის დაცვე-
ლები, და ამ გარემოებაში დარალია ყველ-
ის კანონები, რომელნიც განათლებულ
ხალხებს იმისა და ბრძოლის დროა სახელ-
მძღვნელობით უნდა ჰქონდეს. იმის ბრძ